

Interpellation 2005/06:397 av *Martin Andreasson (fp)* till näringsminister Thomas Östros (s) den 10 maj 2006

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=63&dtyp=i&rm=2005/06&nr=397>

Globala standarder för konsumentmakt och tillväxt

Varje år presenteras ungefär 1 300 nya och reviderade standarder som har relevans för svenska konsumenter och svenskt näringsliv. Enbart på Europeanivå finns 10 000 standarder som revideras vart femte år. I detta arbete avgörs hur bra produkterna och tjänsterna blir för konsumenterna och miljön – men också för näringslivets konkurrenskraft.

Standardiseringen bidrar till tillväxten genom att den sprider ny teknologi, ger en gemensam plattform för innovation, ger stordriftsfördelar, sprider information och ger möjlighet att komma in på nya marknader. Enhetliga produktstandarder stärker också konsumentmakten eftersom konsumenten kan förvissa sig om att varor och tjänster uppfyller samma krav oavsett leverantör.

En tysk rapport slog redan år 2000 fast att standardiseringen bidrar mer till landets tillväxt än patent och licenser. En motsvarande brittisk rapport från 2005 anger att 13 % av landets produktivitetstillväxt direkt kan hänföras till standardisering. Enligt rapporten, *The Empirical Economics of Standards*, bidrar standardiseringen med 2,5 miljarder pund per år till Storbritanniens ekonomi.

Det finns dock ingen garanti för att den standardiseringsdrivna tillväxten fördelas jämnt. Detta gäller i synnerhet för de nya verksamhetsområden och produktgrupper som nu standardiseras. Små och medelstora företag deltar inte i standardiseringsarbetet i samma utsträckning som de större. Fattigare länder är inte lika väl representerade som rikare. Men framtida tillväxt beror också på i vilken grad länder med likartade ekonomiska och personella förutsättningar har valt att engagera sig. Här ligger Sverige på efterkälken.

Åtskilliga av Sveriges viktigaste handelspartner och konkurrentländer har antagit nationella strategier för standardiseringsarbetet. Tyskland, Storbritannien och USA har antagit strategier som tydligt uttalar att standardisering är en del i strävandena att öka tillväxten och stärka näringslivets konkurrenskraft. Även Danmark är aktuellt i detta sammanhang med en nationell strategi för standardisering med 13 konkreta initiativ som framtagits i dialog med över 1 000 danska företag och andra intressenter.

Sverige har under många år haft en framträdande roll i standardiseringsarbetet, bland annat genom standardiseringsorganen SIS, SEK och ITS. Men dessa organisationer, näringslivet, fackförbund och miljöorganisationer vittnar alla om att det svenska engagemanget i standardiseringsfrågor har avtagit på senare år. Betydande reduktioner i statsbidraget till standardisering gjordes på 1990-talet. För några år sedan avskaffades också möjligheten för små och medelstora företag att få vissa bidrag till resekostnader för sin medverkan i standardiseringsarbetet. Bidraget avskaffades med motiveringen att systemet var ineffektivt, men just nu finns alltså inga möjligheter alls för små och medelstora företag att få kostnadstäckning. Detta påverkar möjligheten för företag av alla storlekar att göra sin röst hörd.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2006 fastslog ett enigt näringsutskott att standardisering är ett område inom näringspolitiken som hittills har tillmätts alltför liten betydelse när det gäller strävanden för att uppnå en uthållig tillväxt i ekonomin (bet. 2005/06:NU1). Utskottet noterade också att regeringen enligt uppgift avser att inleda ett arbete med att öka medvetenheten och kunskapen inom den offentliga förvaltningen om standardiseringens möjligheter. Särskilt när det gäller standardiseringens potential för tillväxt, konkurrenskraft och innovation fanns ett bristande engagemang hos berörda myndigheter. Utskottet uttalade att regeringen i lämpligt sammanhang bör hålla riksdagen informerad om det arbete som pågår.

Det mest påtagliga som hänt sedan dess är att regeringen i sin konsumentpolitiska proposition aviserat ökade statsbidrag till Sveriges konsumentråd för bland annat medverkan i det internationella standardiseringsarbetet. Detta vore i sig utmärkt, om det inte vore för att bidragen ska tas inom befintliga ramar – det vill säga att andra bidrag till frivilliga konsumentorganisationer får stryka på foten i motsvarande mån. Likaså utgår den konsumentpolitiska propositionen i alldeles för hög utsträckning från att standardisering är något som genomförs på europeisk nivå, när sanningen är att alltfler standarder är genuint globala.

Det är allvarligt att Sveriges medverkan i standardiseringsarbetet riskerar att halka efter. Behovet av standarder växer i en världsekonomi som präglas av korta produktcykler och ett globalt flöde av varor och tjänster. När flera av våra konkurrentländer lyfter in standardiseringsfrågorna i sin tillväxtpolitik behöver vi tydligare analysera på vilket sätt Sverige i sin tur bör agera.

Jag vill därför fråga näringsministern:

Vilka konkreta initiativ har näringsministern tagit, eller avser att ta, för att på ett strategiskt sätt inkludera standardiseringsfrågorna i den svenska tillväxtpolitiken?

Vilka konkreta initiativ har näringsministern tagit, eller avser att ta, för att öka kunskapen om standardiseringsfrågorna inom berörda myndigheter?

När kommer näringsministern att vidta åtgärder för att stödja små och medelstora företags medverkan i internationellt standardiseringsarbete?

När kommer näringsministern att vidta åtgärder för att det ökade stödet till konsumentorganisationers medverkan i standardiseringsarbetet inte ska gå ut över det övriga stödet till de frivilliga konsumentrörelserna?